

พราวพรรณ ประทุมชาติ : การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างประเทศไทยและจีน.

(Intra-Industry Trade between Thailand and China)

อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ 124 หน้า. ISBN 974-53-1989 -9.

ความตกลงการเปิดการค้าเสรีที่กำลังดำเนินไประหว่างไทย-จีนจะทำให้หลายอุตสาหกรรมของไทยต้องมีการปรับตัวในระดับที่แตกต่างกัน โดยหากการค้าเติบโตมาจากการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-Industry Trade) แล้ว ต้นทุนการปรับตัวจะต่ำกว่า เนื่องจากไม่ต้องการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตระหว่างอุตสาหกรรม (Reallocation of Resources Across Industries) การขยายตัวของการค้าจะเป็นการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน โดยการใช้ปัจจัยการผลิตจัดสรรกันระหว่างสายการผลิตภายในอุตสาหกรรมซึ่งมีความคล้ายคลึงทั้งในด้านชนิดและสัดส่วนของปัจจัยการผลิต ดังนั้น ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่จึงปรับตัวได้ง่ายกว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการค้าระหว่างอุตสาหกรรม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ทำการศึกษาที่มาของการเติบโตในมูลค่าการค้ารวมในอุตสาหกรรมหลักที่มีมูลค่าการค้าระหว่างไทยและจีนสูงที่สุด และอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะมีการขยายตัวในอนาคต ด้วยการคำนวณดัชนีที่ใช้วัดระดับการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน แล้วนำมาคำนวณหาที่มาของการเติบโตทางการค้า (Decomposition of Total Trade : Contributions of Inter-Industry and Intra-Industry Trade) โดยศึกษาในช่วงปี 2541, 2542, 2543 และ 2545 ผลการศึกษา พบว่า อุตสาหกรรมที่มีการเติบโตทางการค้ามาจากการค้าระหว่างอุตสาหกรรมมากกว่าการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน ได้แก่ ปิโตรเคมี และเคมีอินทรีย์ โดยเป็นผลมาจากการค้าระหว่างอุตสาหกรรมร้อยละ 24.54 และ 6.27 และอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตทางการค้ามาจากการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันมากกว่าการค้าระหว่างอุตสาหกรรม ได้แก่ พลาสติก เครื่องจักรกล คอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์ โดยเป็นผลมาจากการเติบโตของการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันร้อยละ 10.87, -4.29, 7.83 และ -0.04 จึงสามารถสรุปได้ว่า การค้าในอุตสาหกรรมที่สำคัญของไทยและจีนนั้นมีการเติบโตมาจากการค้าภายในอุตสาหกรรม ในด้านการวิเคราะห์รูปแบบของการค้าภายในอุตสาหกรรมของแต่ละอุตสาหกรรมหลัก ๆ พบว่า การค้าภายในอุตสาหกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบันใน อุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาส่วนมากเป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันแบบแนวตั้ง (Vertical Intra-Industry Trade) แบบ Superior Vertical หรือเป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันแบบที่สินค้ามีความแตกต่างกันในด้านคุณภาพซึ่งสะท้อนออกมาในราคาที่แตกต่างกัน โดยที่ประเทศไทยผลิตสินค้าคุณภาพดีกว่า หรือมีการผลิตขึ้นส่วนที่มีมูลค่าสูงกว่าโดย อาจเกิดจากการค้าของบริษัทข้ามชาติที่ตั้งฐานการผลิตในประเทศจีนและส่งออกเข้ามาประกอบเป็นสินค้าสำเร็จรูปในประเทศไทยอีกต่อหนึ่ง ในด้านปัจจัยที่กำหนดการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างประเทศไทยและจีนนั้น พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญคือ ความแตกต่างของสินค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน การประหยัดต่อขนาด และความไม่สมดุลทางการค้าสอดคล้องกับสมมติฐานในการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันแบบแนวตั้ง

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....